

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 34379**Nom:** Infermeria en la salut infantil i de l'adolescent**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	2	Segon quadrimestre
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	Facultat d'Infermeria i Podologia	2	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau Infermeria	Enfermeria en el ciclo vital	OBLIGATÒRIA
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	Infermeria en el ciclo vital	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

GARCIA MOLINA PABLO

BALAGUER LOPEZ EVELIN

RESUM

"Infermeria en la salut infantil i de l'adolescent" és una assignatura troncal de caràcter semestral, que se situa en la matèria de "Infermeria del Cicle Vital" i s'impartix en el segon curs de Grau en Infermeria.

Segons diu l'article 1 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant (d'ara endavant CDN), "S'entén per infant tot ésser humà menor de divuit anys d'edat, llevat que, en virtut de la llei que li sigui aplicable, hagi assolit abans la majoria d'edat".

Des de l'inici dels temps, la humanitat no sempre ha donat la importància que té la infància en el desenvolupament de la societat. No obstant això, des que la formació d'infermeres es va iniciar de forma estructurada a la fi del segle XIX, la infermeria infantil és una matèria que sempre ha format part dels plans d'estudi que s'han desenvolupat al llarg del temps. Fins i tot, des de finals del segle passat, el cuidat infermer pediàtric s'ha convertit en una de les especialitats fonamentals infermeres.

En seleccionar els continguts d'aquesta matèria, no pretenem cobrir tots els aspectes de la infermeria pediàtrica, ja que la pediatria es considera una especialitat en si mateixa, que fa impossible en una

assignatura abastar tota la ciència infermera d'aquest període vital. Per tant, el nostre propòsit és contemplar aquells continguts que es consideren bàsics i convertir-los en el punt de partida per a accedir a fonts bibliogràfiques més específiques, que faciliten a l'alumnat les eines necessàries per a ampliar coneixements i sobretot, aplicar-los.

Conscients d'aquestes limitacions s'ha intentat posar èmfasis en aquells aspectes de la salut que, en el moment actual, presenten major repercussió social, insistint en la importància de la prevenció dels problemes de salut en la població infantil.

Per tant, l'assignatura s'enfocarà:

- Mitjançant el contingut teòric: a adquirir coneixements sobre creixement, maduració i desenvolupament de la població infantil sana junt amb els problemes de salut que els afecten amb més freqüència. Facilitar a l'alumnat les ferramentes per crear el seu propi aprenentatge.

- Per mitjà del contingut pràctic (laboratoris i pràctiques): a la integració d'habilitats pròpies de l'atenció al pacient pediàtric.

- Per mitjà del treball de l'assignatura: a la consecució autònoma de l'alumnat d'informació específica i de qualitat en el camp de la infermeria pediàtrica i a la revisió dels principals recursos o fons bibliogràfics dirigits a l'atenció pediàtrica.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana que el/la estudiant haja cursat, com a mínim, aquestes altres assignatures:

1. Anatomia, fonamentalment topogràfica.
2. Fisiologia.
3. Organització de l'estudi. Eines i tècniques d'informació i documentació.
4. Fonaments de bioquímica.
5. Bioestadística i TIC aplicades a les ciències de la salut.
6. Nutrició i dietètica.
7. Sociologia, gènere i salut.
8. Fisiopatologia.
9. Infermeria mèdic-quirúrgica I.
10. Farmacologia.

Així mateix, es recomana comprensió lectora de la llengua anglesa, coneixements d'ofimàtica, ús de xarxes socials i habilitats fent ús d'aplicacions mòbils.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1200 - Grau Infermeria

Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.

Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.

Conèixer els aspectes específics i les cures del nou-nat. Identificar les característiques de les diferents etapes de la infància i adolescència i els factors que condicionen el patró normal de creixement i desenvolupament. Conèixer els problemes de salut més freqüents en la infància i identificar les seues manifestacions. Analitzar les dades de valoració de l'infant.

Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria, per a la promoció i protecció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'atenció integral de les persones, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de la població.

Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.

Conèixer les estratègies per a adoptar mesures de confortabilitat i atenció de símptomes, dirigides al pacient, a la família i a la persona cuidadora no professional, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribuïsquen al benestar de les persones amb malaltia en estat avançat i terminal i dels seus familiars.

Dirigir, avaluar i prestar les cures integrals d'infermeria a l'individu, a la família i a la comunitat.

Dissenyar sistemes cures dirigides a persones, família, grups i comunitat, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte i establir les modificacions oportunes.

Establir procediments d'avaluació, utilitzant principis científicotècnics i de qualitat.

Planificar i prestar cures d'infermeria dirigides a persones, família o grups, orientats als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte mitjançant guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.

Promoure estils de vida saludables per part de la persona, la família i la comunitat, que fomenten l'autocura en el maneig de la salut.

Realitzar les cures d'infermeria basant-se en l'atenció integral de la salut, la cooperació multidisciplinària, la integració dels processos i la continuïtat assistencial, en coordinació amb tots els nivells de l'atenció sanitària i d'altres recursos i serveis socio-sanitaris.

Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de prestar una atenció sanitària integral i professional adequada a les necessitats de salut de la persona, la família i la comunitat que atenen, des del reconeixement al dret a la salut dels ciutadans i ciutadanes, i d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que estableixen les normes legals i deontològiques aplicables.

Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.

Treball fi de grau. Matèria transversal el treball de la qual es realitzarà associat a diferents matèries.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

0. UNITAT TEMÀTICA 0: INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

Presentació de l'assignatura. Presentació, justificació i integració de l'assignatura en el títol de grau en Infermeria. Presentació de la guia docent, temari teoricopràctic i criteris d'avaluació. Adjudicació de grups de treball de final de l'assignatura i confirmació de les dates de lliurament i exposició dels treballs. Presentació del treball de final de l'assignatura. Presentació de la guia per a l'elaboració del treball de final de l'assignatura. Estructuració del treball, metodologia i criteris d'avaluació. Estructuració de la presentació i exposició del treball.

1. INTRODUCCIÓ A LES CURES DEL XIQUET I LA XIQUETA

Tema 1. Introducció a la infermeria pediàtrica. Evolució històrica de la cura infantil. Naixement de la infermeria pediàtrica. Cultura i infermeria pediàtrica. Drets del xiquet i de la xiqueta.

Tema 2. Conceptes en pediatria i bioestadística. Concepte i funcions del professional d'infermeria pediàtric. Eines de recollida de dades en Pediatria (per exemple: Cartilla de Salut).

Tema 3. Llenguatge d'infermeria adreçat a la població pediàtrica i neonatal. Taxonomia pròpia de la infància.

2. CURES D'INFERMERIA EN EL XIQUET I XIQUETA EN DESENVOLUPAMENT

Tema 4. Antropometria. Descripció de les tècniques necessàries per poder mesurar i fer el seguiment del desenvolupament pondo-estatural en la infància.

Tema 5. Alimentació en la infància. Tema dirigit a explicar l'alimentació en la infància. En aquesta secció s'aprofondeix sobre l'alletament matern, alimentació complementària i dieta normal.

Tema 6. Preparació i elecció de la via d'administració de medicació en la infància. Explicació sobre càlcul de dosi, reconstitució, dilució, vies d'administració en pediatria i neonatologia.

Tema 7. Cures Infermeres relacionades amb les Vacunes. Calendari de vacunació infantil, conservació i transport, administració de vacunes en la infància i aplicació del calendari en situacions especials.

Tema 8. Desenvolupament psicomotor. Principals objectius per etapes del desenvolupament psíquic i motor en la infància. Ús del joc com a eina d'aprenentatge i desenvolupament infantil.

Tema 9. Eliminació-somni-higiene en la infància. Patrons d'eliminació, somni i higiene. Mètodes d'higiene segons l'evidència científica. Problemes normals del desenvolupament relacionats amb l'eliminació. Trastorns del somni relacionats amb el desenvolupament.

Tema 10. Procediments i tècniques d'infermeria a la població infantil. Explicació i visualització de les principals tècniques infermeres aplicades al pacient pediàtric

Tema 11 Suport Vital bàsic i avançat en RCP en pediatria i neonatologia. S'explica de manera teòrica el procés de valoració, indicació i procés de la RCP en població pediàtrica i neonatal.

Tema 12. Desenvolupament sexual a la infància. Creixement i desenvolupament dels òrgans sexuals masculins, relacions sexuals a la infància, educació per a la salut, relacions sexuals a l'adolescència.

Tema 13. Lesions no intencionades a la infància. Descripció de les lesions no intencionades més habituals (domèstiques, escolars i comunitàries), prevenció tractament i educació per a la salut en lesions no intencionades de la infància.

3. ATENCIÓ D'INFERMERIA EN ELS PROBLEMES DE SALUT DEL XIQUET I LA XIQUETA

Tema 14. Atenció infermera al nounat. Aquest tema té 2 parts diferenciades adreçades a la cura del nounat sa o d'alt risc.

Secció 14.1 Cures d'infermeria al nadó sa.

Secció 14.2. Cures d'infermeria al nounat d'alt risc.

Tema 15. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb problemes respiratoris.

Tema 16. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb problemes al·lèrgics.

Tema 17. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb problemes gastrointestinals.

Tema 18. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb problemes oncohematològics.

Tema 19. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb problemes cardiovasculars.

Tema 20. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb alteracions del sistema nerviós.

Tema 21. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb problemes endocrinològics.

Tema 22. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb malaltia infecciosa.

Tema 23. Atenció d'infermeria a nen i adolescent amb trastorns psicològics.

4. CONTINGUTS PRÀCTICS

P1: Valoració i tractament del dolor. Valoració del dolor en pediatria. Presentació i utilització d'escala de valoració del dolor en població infantil. Resolució de casos pràctics.

P2: **Maneig del pacient pediàtric en risc o que té lesions cutànies relacionades amb la dependència (LPP, DAI):** Escala de valoració de risc de LPP en pediatria i neonatologia. Intervencions preventives en població infantil.

P3: Pràctica sobre l'alimentació matern. Administració i educació per la salut.

NOTA: La docència en modalitat pràctica d'aula (Grup P1 i P2) desenvolupa continguts transversals amb les assignatures del mateix semestre de la titulació de grau. Els estudiants han de treballar en les sessions P segons les pautes plantejades el dia de la presentació de l'assignatura. La valoració d'aquestes activitats s'incorpora a l'avaluació del treball cooperatiu i autònom de l'assignatura.

5. CONTINGUTS PRÀCTICS (LABORATORI)

L1: Reanimació cardiopulmonar bàsica i avançada en pediatria. Simulació de casos clínics sobre RCP bàsica, bàsica instrumentalitzada i avançada en pediatria.

L2: Preparació i administració de fàrmacs via parenteral en pediatria. Simulació de casos clínics sobre preparació i administració parenteral de fàrmacs en pediatria. Aquest laboratori només es podrà aprovar/superar si es participa a la primera fase de la prova realitzada a la Innovació de Centre sobre preparació de medicació i càlcul de dosi. Aquest laboratori només es podrà superar si es participa i s'aprova una prova concurs que es realitzarà de forma online. Gamificació del càlcul de medicació.

6. TUTORIES I TUTORIES VIRTUALS

L'alumnat disposarà d'un horari de tutories presencial i setmanal per cada professora o professor que imparteix l'assignatura. En les tutories podran resoldre's dubtes respecte a l'elaboració del treball, els continguts de l'assignatura o qualsevol tema d'interés de l'alumne o alumna relacionat amb la infermeria pediàtrica. Així mateix es disposarà de tutories virtuals en les quals el que professorat i alumnat puguin mantindre un canal de comunicació més fluid a través de les TIC (creació fòrums Aula Virtual).

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	2,00
Teoria	76,00
Pràctiques a l'aula	8,00
Laboratori	4,00
Total hores	90,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	60,00

METODOLOGIA DOCENT

A. CONTINGUTS TEÒRIC. Hi haurà 1 sessió de presentació, 23 lliçons teòriques, 3 classes de preparació del TFA-ESIA i 1 sessió d'exposició de treballs, que suposen un total de 76 hores. Aquestes sessions s'imparteixen mitjançant exposició magistral, metodologia d'aula invertida i fan servir material audiovisual que prèviament s'haurà posat a disposició dels estudiants. Alguns temes s'imparteixen segons la metodologia d'aprenentatge basat en problemes.

L'alumnat tindrà la documentació necessària amb uns dies d'antelació a la impartició de la classe. L'alumnat podrà interrompre les explicacions del professorat tantes vegades com sigui necessari per intervenir, sol·licitar aclariments o solucionar dubtes, així com per reclamar informació addicional. Podrà utilitzar els fòrums creats per opinar, demanar informació suplementària o plantejar dubtes.

Podran utilitzar els fòrums creats per opinar, demanar informació suplementària o plantejar dubtes.

L'àrea principal de treball d'aula serà l'Aula Virtual. Els continguts, així com el lliurament dels treballs derivats de les diferents metodologies aplicades han de ser sempre lliurats a través de les Tasques creades per a tal fi.

B. CONTINGUTS PRÀCTICS (SEMINARI)

P1: Valoració i tractament del dolor. Aquesta pràctica es realitzarà en l'aula/seminari. Consistirà en una exposició de continguts després de la qual es realitzaran resolucions de casos clínics. Els materials audiovisuals es posaran a la disposició dels alumnes previ a la sessió pràctica.

P2: Maneig del pacient pediàtric en risc o que té lesions cutànies relacionades amb la dependència (LPP, DAI).

Aquesta pràctica es realitzarà en aula/seminari. S'exposaran les principals mesures preventives d'úlceres per pressió en població infantil. Es mostrarà l'ús de diferents escales de valoració de risc d'úlceres per pressió en població neonatal i pediàtrica validades en el nostre context. S'exposaran casos clínics per exercitar els coneixements adquirits. El material audiovisual es posarà a la disposició de l'alumne.

P3: Concurs de càlcul de medicació. Aquesta pràctica es realitzarà a l'aula/seminari. Es farà una gamificació sobre la base d'un concurs on l'alumnat haurà de respondre una sèrie de preguntes. Per poder aprovar aquest concurs i l'assignatura caldrà treure'n un 5 (o contestar bé la meitat de les preguntes). L'alumnat ha de superar aquesta prova per poder aprovar l'assignatura..

C. CONTINGUTS PRÀCTICS (LABORATORI)

L1: Reanimació cardiopulmonar bàsica i avançada en pediatria. Aquesta pràctica es realitzarà en el laboratori amb el suport de maniquís sanitaris i material de RCP. S'executaran simulacres de RCP bàsica, bàsica instrumentalitzada i avançada en maniquís de simulació pediàtrica.

L2: Preparació i administració de fàrmacs en pediatria i neonatologia Aquesta pràctica complementa al

seminari de preparació i administració de fàrmacs. Es realitzarà en laboratori i s'executarà la preparació in-situ de fàrmacs per a administració parenteral. Es treballarà la reconstitució de fàrmacs, la dilució adequada pel que fa al pes del xiquet, xiqueta o adolescent i les velocitats d'administració depenent del tipus de fàrmac. Es treballarà sobre la base de guies de preparació i administració de fàrmacs hospitalàries.

AVALUACIÓ

1) Avaluació de la formació teòrica en aula:

- Avaluació de coneixements en els quals es valorarà l'adequació de la resposta a la pregunta.
- El percentatge sobre el total de la puntuació (nota final) que s'atorgarà a aquest tipus de prova serà del 60% de la nota final.

Nota: caldrà aconseguir un mínim de 5 sobre 10 com a nota d'examen perquè siga computable en l'avaluació de l'assignatura. Si no s'arriba a 5 no es pot aprovar l'assignatura -encara que la resta de seccions estiguen aprovades-. Es poden plantejar proves objectives d'avaluació contínua segons necessitats de l'alumnat / professorat i que formaran part d'aquest 60% de la nota. Les proves seran anunciades amb temps suficient per a la seva preparació. No es guardarà cap nota ni qualificació de cap secció de l'examen per al curs següent si no s'han superat cap de les dues convocatòries per curs.

2) Formació pràctiques/laboratori:

- Assistència obligatòria a les sessions pràctiques de laboratori.
- Avaluació dels coneixements apresos i capacitat d'aplicació d'aquests coneixements.
- El treball de laboratori, podrà avaluar-se conjuntament amb l'avaluació teòrica, en forma de pregunta o resolució de problema.
- La puntuació que podrà arribar a aquesta avaluació pràctica, si escau, serà del 10% de la nota final.
- Si no es pot assistir a alguna pràctica o laboratori, cal compensar-ho amb l'elaboració d'un treball de recuperació que puntuarà amb 0,2 punts per pràctica o laboratori al què no s'haja assistit. Si no es lliura aquest treball de recuperació, no es pot aprovar l'assignatura ni en primera ni en segona convocatòria.

-La pràctica on es realitzarà el concurs de medicació té associada una avaluació del mateix. En aquest cas per assolir la competència de càlcul cal aprovar aquest concurs amb un 5 sobre 10 (meitat de preguntes ben respostes).

Nota: caldrà assistir al 100% de les pràctiques perquè sigui computable en l'avaluació de l'assignatura

3) Treball en aula:

- En certes sessions del temari es demanarà a la realització d'un cas clínic usant ABP. El professor o professora s'encarregarà de demanar els treballs en classe per a la seua posterior avaluació o, si és el cas, autoavaluació de l'estudiant/a.

-Es valorarà l'assistència a les classes, la participació en aquestes, l'actitud d'aprenentatge i la resolució dels problemes. La distribució de l'avaluació d'aquest 10% de la nota final és: un 5% per a la resolució correcta de les tasques plantejades a classe i un 5% per assistència, actitud, participació i resolució de conflictes.

4) Treball final de l'assignatura (TFSIA):

Elaboració d'un treball relacionat amb algun tema d'interès en el context salut/malaltia en la població pediàtrica. Aquest és un treball grupal. En primera convocatòria no es podrà lliurar un treball individual per cap motiu, ja que és el treball en equip una de les competències que es valora. el treball de presentació individual. La presentació del treball es realitzarà en dates programades en horari de l'assignatura i serà obligatòria l'assistència de tot l'alumnat matriculat al grup. Les dates d'exposició del treball es donaran a conèixer el dia de presentació de l'assignatura.

Notes sobre treball final de l'assignatura:

- Es proposarà un treball final de l'assignatura que tracti sobre algun tema d'interès en el context d'atenció del pacient pediàtric. El treball es podrà fer en grups d'aproximadament 6 persones triades per ells mateixos i consistirà en una actualització de continguts sobre el tema escollit en bases de dades acreditades i fiables.

- El treball serà presentat per un membre de l'equip elegit a l'atzar pel professorat. Per això tot l'equip s'haurà de preparar la presentació. Aquesta presentació serà avaluable i suposarà un 20% de la nota final

de l'assignatura. Les instruccions de com fer-ho seran explicades durant les classes teòriques, essent fixades les dates per endavant

BIBLIOGRAFIA

Bàsica

- María Carmen Sellán Soto y Antonio Vázquez Sellán. (2017). Cuidados neonatales en Enfermería. (s/c): Elsevier. ISBN: 978-84-9022-998-9.
- NEONATOLOGÍA PARA ENFERMERÍA. ISBN 9788491109815. Editorial Médica Panamericana S.A. 2023.
- *Neonatal and Pediatric Wound Care: A Contemporary Perspective on Innovations and Best Practices*
- María José Aguilar Cordero. (2012). Tratado de enfermería del niño y el adolescente. Cuidados Pediátricos. (s/c): Elsevier. ISBN: 978-84-8086-862-4.
- Cruz-Hernández, M., Moro Serrano, M., Málaga Guerrero, S., & Madero, L. (2014). Cruz, tratado de pediatría [Recurs electrònic] / [editores], Cruz; Manuel Moro Serrano, Serafín Málaga Guerrero, Luis Madero López (11a ed). Médica Panamericana.
- Meadows-Oliver. (2016). Enfermería pediátrica (2a ed.). Wolters Kluwer. Trobes: https://trobes.uv.es/permalink/34CVA_UV/um6gse/alma991001900919706258
- Comité de Medicamentos. Pediamecum. Edita: Asociación Española de Pediatría. Edición 2015 / ISSN 2531-2464. Disponible en: <https://www.aeped.es/comite-medicamentos/pediamecum>
- Marc dante, Kliegman, R., Nelson, W. E., & Nelson, W. E. (Waldo E. (2019). Nelson pediatría esencial (Octava edición). Elsevier. Trobes: https://trobes.uv.es/permalink/34CVA_UV/um6gse/alma991009632192306258

Complementàries

- Jorge Álvarez López, Jesús Flores González, Antonio Fernández Leal y José Luis Díaz Rodríguez. (s/a). Guía farmacológica pediátrica en tratamiento parenteral y cuidados de enfermería. (s/c): Elsevier. ISBN: 9788490229286.
- Quesada Ramos, Cristina. (2006). Manual de atención enfermera de úlceras por presión en pediatría.
- Díaz-Gómez NM, Gómez CI, Ruiz MJ. Tratado de enfermería de la infancia y la adolescencia. (2006): McGraw-Hill; 2006.
- Protocolos de la Asociación Española de Pediatría. Disponible en: <http://www.aeped.es/protocolos>
- A Gómez J. (2007). Fundamentos de la Enfermería del Niño y del Adolescente. Madrid: FUDEN. Valencia: DAE. ISBN 978-84-95626-34-9